rkgroep Federatieve Toegangsverlening

mei 2026

Doel van vandaag

- Even uitzoomen: wat zou de werkgroep willen opleveren?
- Mogelijke opleveringen op hoofdlijnen langslopen
- Per optie kort: ambitie, scope, waar zit het werk
- Conclusie samen scherp krijgen voor volgende sessies

Het veld

Bestaande ODRL-profielen — overzicht

v2.2

- Data Sovereignty (IDS / Mydata)
- IPTC RightsML — media
- Market Data Profile — finance
- Big Data Profile
- Access Control (OAC)
- Gaia-X VC Profile
- Language Resources
- Regulatory Compliance (GDPR)
- Privacy Paradigm (PPOP)
- Terms of Service (TOSL)

v2.1 / in ontwikkeling

- OpenPermissions (v2.1)
- **Temporal Profile** — in development

Patroon

Bijna allemaal domeinspecifiek: Actions, Operands, Party-rollen voor één toepassingsgebied (media, finance, GDPR, etc.).

Data Sovereignty (IDS / Mydata)

Wat het toevoegt

- 12 Actions voor data-modificatie en governance (encrypt, hash, log, notify, mpc)
- 17 Left Operands (jsonPath, hashAlgorithm, role, user, …)
- 11 Right Operands (anonymized, encrypted, triggers als onAllow/onDeny)
- 2 Operators: in, subset
- Externe componenten: PIP, PXP

Focus

Usage control na toegang — wat mag je nog met de data nadat je 'm hebt? Sterk uitbreidend.

IPTC RightsML — media

Wat het toevoegt

- 37 Actions (Aggregate, Derive, Distribute, Archive, Anonymize, Watermark)
- 33 Left Operands (DateTime, GeoSpatial Area, Purpose, Recipient, Metered Time)
- 9 Party-functies (AttributedParty, CompensatedParty, ConsentingParty)
- 1 Asset-relatie: Output

Focus

Licenties, compensatie en tracking in de uitgeverij-industrie.

Market Data Profile — finance

Wat het toevoegt

- Actions: Display/Non-Display, Trade Automatically, Derive, Distribute
- Party-rollen: Originator, Provider, Consumer, Service Facilitator
- Asset-refinements: Timeliness, Update Method, Market Depth, Geography, Asset Classes (CFI)
- Duty-assets: Attribution, Disclaimer, Proscription

Focus

Automatische rechten-afhandeling voor marktdata. Supply-chain metamodel.

Big Data Profile

Wat het toevoegt

- 8 Actions: Query, Publish, Train, Evaluate, Anonymize, Transform, Aggregate (consumer/provider), Remove_subscription, Kill_job
- 4 Party-rollen: Provider, Consumer, Controller, Broker
- Vertaling naar process algebra (CSP) voor formele verificatie

Focus

Data governance in big-data systemen (Spark, Flink). Geen nieuwe operands/operators.

Access Control (OAC)

Wat het toevoegt

- 2 Policy-types: **Preference** en **Requirement**
- Asset: PersonalData
- Actions: Access (Read/Write/Append/Control), Processing
- Left Operands: Purpose, Recipient, LegalBasis, TechnicalOrganisationalMeasure, Technology, IdentityProvider
- Operators: isNotA, subclass, semantic

Relevant voor ons

Bouwt voort op WAC (Web Access Control) + DPV. Conceptueel het dichtst bij onze use case — sticky policies voor toegangscontrole.

Gaia-X VC Profile

Wat het toevoegt

- ovc:Constraint als verfijning van odrl:rule
- ovc:leftOperand als JSONPath naar Verifiable Credential-attributen
- ovc:credentialSubjectType als VC-type-definitie
- Geen nieuwe Actions, Operators of Duty-types

Focus

Heel licht: bestaande operators (isAnyOf) gebruiken om VC-claims te evalueren.

Regulatory Compliance Profile

Wat het toevoegt

- Actions: Processing, Transfer
- Party-rollen: Controller, Processor, PublicAuthority, InternationalOrganisation
- Asset-types: PersonalData, AppropriateSafeguards, EnforceableDataSubjectRights, BindingCorporateRules
- Operators: isA, isAnyOf
- Concepten: LegalBasis, Location (ThirdCountry/EU), Purpose, ConflictTerm

Focus

GDPR-conformiteit (art. 6 lawfulness, art. 46 transfers). Toegespitst op data-bescherming-regulering.

Privacy Paradigm (PPOP)

Wat het toevoegt

- Entities: Data Sharing Entity, Data Intermediary, Data Holder, Data User, Data Altruism Organisation, Data Trust Provider, Group
- Technologies: PIMS, Personal Data Store, Identity Wallet
- Measures (12): Trustworthiness, Privacy, Explainability, Traceability, Auditability, Bias-avoidance, …
- Rights (7): Group Right, Right to Privacy, Non-Discrimination, Autonomy, …
- Right Exemptions (17): bv. National Security, Legal Privilege
- Duties: Organisation Duty (Explainability, Traceability, Auditability, Accuracy)

Focus

Persoonlijke datastores in gedecentraliseerde omgevingen — contractmodellering, AI-vertrouwenswaardigheid. Bouwt op DPV.

Terms of Service Language (TOSL)

Wat het toevoegt

- Actions: remove, terminate, consent, develop, appeal
- Left Operands: justification, inactivityPeriod, consumerResidentCountry
- Right Operands: implicitConsent, explicitConsent, breachOfContract
- Party: Customer, BusinessCustomer, Provider
- Asset: Service, UserContent
- Kernconcepten: Liability, DisputeResolution, Arbitration

Focus

SaaS-servicevoorwaarden — identificatie van potentieel oneerlijke clausules.

OpenPermissions (v2.1)

Wat het toevoegt

- Sets en Samples — werken met reeksen van assets
- IdTypes — identifier-taxonomieën via SKOS
- Gedeelde duties op policy-niveau
- Offer Expiry — vervaldatum van aanbiedingen
- Default rollen (target, assignee, assigner) op policy-niveau

Focus

Beperkte subset van ODRL voor de Open Permissions Platform. Licht qua additions.

Temporal Profile — in ontwikkeling

Wat het toevoegt

- 6 Klassen: TemporalPolicy (+ Agreement/Offer/Set), TemporalRule (+ Permission/Prohibition/Duty), TemporalAsset
- Properties: effectiveFrom / effectiveTo
- Temporal-versies van bestaande relaties: tpl:permission, tpl:duty, tpl:prohibition, tpl:target
- Bouwt voort op PAV (Provenance, Authoring, Versioning)

Relevant voor ons

Toegangsbeleid is bij uitstek temporeel — wanneer is welk besluit van kracht? Logisch om in **onze standaard te verwijzen**: voor temporeel beleid het Temporal Profile gebruiken.

estaande profielen definiëren vooral domeinspecifieke vocabularia — actions,
perands, party-rollen.

at is in onze context iets dat individuele registraties en afnemers samen
buden bepalen, niet wat wij als FTV zouden voorschrijven.

Wat hoort in het ODRL-profiel?

Beperkt

De refinements die wij echt als standaard zouden willen toevoegen zijn op het eerste oog **weinig**.
Voorbeeld: doelbinding als refinement op een toegangsbeleid of regel.
Wel zinvol om door te verwijzen naar bestaande profielen waar passend — in het bijzonder het **Temporal Profile** voor temporeel toegangsbeleid.

Open vraag

Hoort doelbinding in het ODRL-profiel? Of past het beter in TOOI? Mogelijk dat dit wel een element van het ODRL-profiel wordt — maar dat moet doorgesproken.

Mogelijke opleveringen

1. ODRL as-is aanmelden

Wat

ODRL ongewijzigd als aanbevolen standaard aanbieden bij Forum Standaardisatie. Een principekeuze: we pakken de bestaande W3C-recommendation, dragen die voor, en laten de invulling aan individuele partijen over.

Overweging

Dit zou kunnen — ODRL is gerijpt en stelseldekkend genoeg om als aanbevolen standaard te functioneren. Het is alleen de vraag of we daarmee de behoeften van de verschillende partijen die we vandaag spreken effectief invullen.
Voor publieke uitleg, voor afnemers die hun beleid willen modelleren, voor stelseldekkers die uniformiteit zoeken — daar is naar verwachting meer nodig dan het kale informatiemodel.
Bovendien is ODRL in onze context **nog niet beproefd in de praktijk**; aanmelden zonder bewijs uit een concrete case staat los van de toets die Forum Standaardisatie zelf doet.

2. Modelleringshandleiding

- Waar we tot nu toe vooral mee bezig zijn: praten over **hoe je toegangsbeleid wilt modelleren** in ODRL — voor cases als BRP, bovenliggend beleid, afnemersbeleid
- Daar zit geen inherente, vaste structuur in. Het is geen eigen standaard die we aan het schrijven zijn
- Wel: **uitleg van hoe de ODRL-specificatie geïnterpreteerd moet worden** binnen onze context
- En: voorbeelden van hoe ODRL **gemapt** wordt op bestaande concepten en concreet toegangsbeleid
- Mogelijk kandidaat om naast ODRL bij Forum Standaardisatie aan te bieden — als handreiking, niet als normatieve standaard

3. Visualisatie-tooling

- Geen beschikbare visualisatie die **betekenisvol** de offers en autorisatiebesluiten toont
- Refinements per doelbinding ook niet zichtbaar te maken met huidige tools
- Nodig om ODRL **levend** te maken voor onze use cases
- Bijna zeker iets dat we moeten bouwen, ongeacht welke andere deliverables we kiezen

USERS: LAST 7 DAYS USING MEDIAN
LOAD TIME VS BOUNCE RATE
OPTIONS
Median Page Load (LUX): 2.056s
Bounce Rate
7s
57.1%
Page Load (LUX)
Bounce Rate
START RENDER VS BOUNCE RATE
OPTIONS
Median Start Render (LUX): 1.031s
Start Render (LUX)
Bounce Rate
PAGE VIEWS VS ONLOAD
OPTIONS
Page Load (LUX)
0.7s
Page Views (LUX)
2.7Mpvs
Bounce Rate (LUX)
40.6%
SESSIONS
OPTIONS
Sessions (LUX)
479K
Session Length (LUX)
17min
PVs Per Session (LUX)
2pvs

4. Normatieve standaard met volwassenheidsniveaus

Mogelijke vertrekpunten

Woo-conformiteit. Bevestigd dat toegangsbeleid onder de Woo valt. Een standaard kan invullen wat het betekent om intern toegangsbeleid proactief te delen.

Deelname FDS. Welke eisen brengt deelname aan het Federatief Datastelsel met zich mee voor het beleidsmatig inrichten van toegang?

Mogelijke aspecten

- Interne afnemers in kaart en inzichtelijk gemaakt
- Rollen: niet alleen technische naam, ook definitie, proces en toewijzingen (wie, wanneer, waar)
- Doelbinding gebruikt in toegangsbeleid, en getrackt over bevragingen
- Action, asset en assignee gekoppeld aan het AuthZEN-informatiemodel
- Inzicht in afnemers-van-afnemers (keten-overzicht)

Een ideale wereld voldoet een toegangsbeleid dan alle eisen — welke eisen jn dat, en hoe lagen we die in volwassenheidsniveaus?

simulaties

n de simulaties willen we waarschijnlijk ook iets met ODRL doen — iets dat
ónder ODRL nu nog niet kan.

iet alleen reproduceren wat er al staat, maar laten zien wat de standaard
oncreet toevoegt aan de huidige situatie.

5. BRP-keten in simulatie-omgeving

- Omdraai van de aanpak: niet eerst standaard, dan beproeven — maar beproeven en lerend standaard maken
- Een BRP-afnemer modelleert zelf:
  - eigen **doelbindingen** en de bijbehorende **toegangspatronen**
  - op basis daarvan zijn eigen **superset** aan gegevens: "wat zou ik vanuit RvIG mogen krijgen?"
  - presenteert die superset aan RvIG ter kadering
- RvIG dwingt vervolgens technisch af dat er niet méér wordt verstrekt dan die geclaimde superset — zo wordt voorkomen dat via hacking of misbruik onbedoeld teveel informatie wordt opgevraagd
- Hele BRP-keten in simulatie uitwerken: van afnemer-modellering tot RvIG-afdwinging

2500
1.51 Sec
2,500
4,567
2,315
7,325

6. BRO-keten simuleren

- Uit gesprek met Floris Deutekom — al dan niet samen met BRO zelf
- **Bronhouder** levert eigen toegangsbeleid aan bij het **centraal ontsluitingspunt**; die handhaaft dat beleid op de verdere ontsluiting
- Het toegangsbeleid is **geografisch** — bv. "alleen wanneer het punt in een gebied van type Y ligt"
- Centraal punt dwingt het beleid performant af via ODRL + EAM
- Toetst tegelijk twee dingen:
  - Aanbieden van toegangsbeleid uit de bronhouder naar het centraal ontsluitingspunt
  - Geo-enforcement via AuthZEN — zoals in de consultatiereactie aangegeven als gewenst

Arctic Ocean
Arctic Ocean
North Atlantic Ocean
North Pacific Ocean
Pacific Ocean
South Pacific Ocean
South Atlantic Ocean
Indian Ocean

Wat willen we?

Vragen voor de werkgroep

- Welke van deze deliverables herkennen we als noodzakelijk?
- Welke combinatie past bij de scope en ambitie van dit jaar?
- Wie pakt welk stuk op? Wie beproeft mee in welke case?
- Welke deliverable willen we voor Forum Standaardisatie aanbieden, en welke houden we als werkproduct?
- Wat hoort in een ODRL-profiel, wat in TOOI, wat in een handleiding?

WIN
#CUSTOMER OBSESSED
HUNGRY
YOU
SMART
HUMBLE
BRAZOS
80